

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania E.J.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 7 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 31 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2016 r. zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 grudnia 2015 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie E.J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 11 grudnia 2014 r. i z dnia 2 marca 2015 r., odmawiających prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu drugiej instancji ubezpieczony zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 22 §

1 k.p. i art. 22 § 1¹ k.p., art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 22 § 1 k.p. i art. 22 § 1¹ k.p. oraz art. 65 § 2 k.c., a także naruszenie prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa, tj. rozstrzygnięcie, „czy w świetle art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 22 § 1 k.p., art. 22 § 1¹ k.p., praca członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej mająca charakter stosunku cywilnoprawnego może wyjątkowo stanowić pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy przy spełnieniu istotnych przesłanek charakterystycznych dla stosunku pracy z art. 22 § 1 k.p., a tym samym przyjęcie, że stosunek członkostwa ma jedynie pozorny charakter na podstawie art. 83 § 1 k.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (por. np.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Wbrew twierdzeniom skarżącego, w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że pozostawanie członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej w ważnym stosunku członkostwa wyklucza przyjęcie, że pozostaje on z tą spółdzielnią w stosunku pracy. Jedynie wtedy, gdy zostanie ustalone, że stosunek członkostwa został nawiązany wyłącznie formalnie, tzn. bez zamiaru jego faktycznej realizacji i bez możliwości korzystania z uprawnień przyznanych członkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych na podstawie Prawa spółdzielczego możliwe jest stwierdzenie pracowniczego charakteru zatrudnienia spółdzielcy. Jest to konsekwencją przyjęcia, że przystąpienie do spółdzielni miało charakter pozorny, a w rzeczywistości strony porozumiały się co do tego, że zatrudnienie będzie wykonywane na podstawie umowy o pracę - art. 83 § 1 k.c. (por. przywołane przez skarżącego wyroki Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04 i z 25 kwietnia 2012 r., I UK 383/11). Nie ma podstaw do stwierdzenia, że z tym stanowiskiem pozostaje w sprzeczności pogląd Sądu Najwyższego wyrażony we wskazanym przez skarżącego wyroku z 8 grudnia 2009 r., I UK 186/09, zgodnie z którym z woli ustawodawcy członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie może świadczyć pracy na podstawie umowy o pracę. W tym ostatnim judykacie ze względu na okoliczności faktyczne sprawy Sąd Najwyższy nie zajmował się bowiem

w ogóle kwestią kwalifikacji zatrudnienia członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej w sytuacji jedynie pozornego nawiązania stosunku członkostwa.

Nie istnieje zatem eksponowana przez skarżącego rozbieżność w poglądach Sądu Najwyższego odnośnie do możliwości uznawania za pracownika członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej i wobec tego nie ma podstaw do stwierdzenia, że istnieje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa w tym przedmiocie.

Podkreślić przy tym należy, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy problem jedynie pozornego nawiązania stosunku członkostwa w ogóle nie występuje, bowiem z ustaleń Sądu wynika, że skarżący korzystał z praw i podporządkowywał się obowiązkom płynącym z tego stosunku. Brał udział w walnym zgromadzeniu, korzystał z nadwyżek finansowych, wniósł wkład członkowski, jego wynagrodzenie zależało od ustalonych dniówek obrachunkowych, co jak już powiedziano wyklucza stwierdzenie, że stosunek członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej został nawiązany jedynie pozornie.

Skarżący nie wykazał zatem potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej, wobec czego Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).